

Eksamen

20.11.2020

MED2003 Medieproduksjon

Programområde: Medieproduksjon

Nynorsk

Eksamensinformasjon

Eksamenstid	Eksamen varer i 4 timar.
Hjelpemiddel	Alle hjelpemiddel er tillatne, bortsett frå ope Internett, samskriving, chat og andre moglegheiter for å kunne utveksle informasjon med andre.
Bruk av kjelder	Dersom du bruker kjelder i svaret ditt, skal dei alltid først opp på ein slik måte at lesaren kan finne fram til dei. Du skal føre opp forfattar og fullstendig tittel på både lærebøker og annan litteratur. Dersom du bruker utskrifter eller sitat frå Internett, skal du føre opp nøyaktig nettadresse og nedlastingsdato.
Vedlegg	<ol style="list-style-type: none"> 1. Lærer vi mer med blyant? 2. Ikke grunn til bekymring over nettbrett i skolen
Informasjon om vurderinga	Sensor vurderer i kva grad svaret viser at kandidaten har nådd kompetansemåla i læreplanen, og korleis kandidaten bruker og reflekterer over faglege kunnskapar og ferdigheiter. Det blir lagt vekt på at du viser korleis ein jobbar med forarbeid, og at du viser kompetanse innan medieproduksjon og etterarbeid, bruker fagomgrep og grunngir vala dine. Sjå eksamensrettleiinga
Andre opplysningar	Du skal svare på alle oppgåvene.

Oppgave 1

Del 1:

Du jobbar som journalist i ei multimedial avis og skal produsere ei objektiv og balansert sak om *digitalisering i den norske skolen*. Du kan sjølv velje kva for avis saka skal publiserast i, og i kva for ein av mediekanalane til avisa.

Bruk kjeldene i vedlegga når du byggjer opp saka di.

Gjer greie for korleis du ville ha strukturert saka di, og kva for moment og poeng du ville ha inkludert i dei ulike delane.

Lag ei produksjonsskisse som gir eit inntrykk av korleis den ferdige saka skal sjå ut til slutt. Her må du få med dei ulike elementa som høyrer heime i det journalistiske mediet du har tatt utgangspunkt i til saka di.

Del 2:

Uavhengig av korleis du har løyst første del av oppgåva: Foreslå *to* bilete du kunne ha tatt til ei slik sak, og korleis du ville ha gått fram for å ta bileta. Kva kunne vore ein god bilettekst til dei to bileta?

Lag ei overskrift og ein ingress som kunne passa til saka.

Oppgave 2

Ein journalist må rette seg etter fleire lover og reglar. Med utgangspunkt i saka di om digitalisering i den norske skolen frå oppgåve 1 skal du vurdere og beskrive korleis du har tatt omsyn til desse lovene og reglane.

Oppgave 3

Gjer greie for kva slags utstyr og programvare du ville ha brukt under produksjon og postproduksjon av produktet du laga i oppgåve 1.

Her må du også forklare kva for filformat som høyrer til det utstyret og dei ulike programvarene du har brukt, og korleis du ville ha klargjort det endelege produktet ditt for publisering i kanalen du har valt.

Bokmål

Eksamensinformasjon

Eksamenstid	Eksamen varer i 4 timer.
Hjelpemidler	Alle hjelpemidler er tillatt, unntatt åpent Internett, samskriving, chat og andre muligheter for å kunne utveksle informasjon med andre.
Bruk av kilder	<p>Hvis du bruker kilder i besvarelsen din, skal disse alltid oppgis på en slik måte at leseren kan finne fram til dem.</p> <p>Du skal oppgi forfatter og fullstendig tittel på både lærebøker og annen litteratur. Hvis du bruker utskrifter eller sitater fra Internett, skal du oppgi nøyaktig nettadresse og nedlastingsdato.</p>
Vedlegg	<ol style="list-style-type: none"> 1. Lærer vi mer med blyant? 2. Ikke grunn til bekymring over nettbrett i skolen
Informasjon om vurderingen	<p>Sensor vurderer i hvilken grad besvarelsen viser at kandidaten har nådd kompetansemålene i læreplanen, og hvordan kandidaten bruker og reflekterer over faglige kunnskaper og ferdigheter.</p> <p>Det blir lagt vekt på at du viser hvordan man jobber med forarbeid, og at du viser kompetanse innen medieproduksjon og etterarbeid, bruker fagbegreper og begrunner valgene dine.</p> <p>Se eksamensveiledningen</p>
Andre opplysninger	Du skal svare på alle oppgavene.

Oppgave 1

Del 1:

Du jobber som journalist i en multimedial avis og skal produsere en objektiv og balansert sak om *digitalisering i den norske skolen*. Du kan selv velge hvilken avis saken skal publiseres i, og i hvilken av mediekanalene til avisen.

Bruk kildene i vedleggene når du bygger opp saken din.

Gjør rede for hvordan du ville ha strukturert saken din, og hvilke momenter og poeng du ville ha inkludert i de forskjellige delene.

Lag en produksjonsskisse som gir et inntrykk av hvordan den ferdige saken skal se ut til slutt. Her må du få med de forskjellige elementene som hører hjemme i det journalistiske mediet du har tatt utgangspunkt i til saken din.

Del 2:

Uavhengig av hvordan du har løst oppgavens første del: Foreslå *to* bilder du kunne ha tatt til en slik sak, og hvordan du ville ha gått fram for å ta bildene. Hva kunne vært en god bildetekst til de to bildene?

Lag en overskrift og en ingress som kunne passet til saken.

Oppgave 2

En journalist må forholde seg til flere lover og regler. Med utgangspunkt i saken din om digitalisering i den norske skolen fra oppgave 1 skal du vurdere og beskrive hvordan du har tatt hensyn til disse lovene og reglene.

Oppgave 3

Gjør rede for hva slags utstyr og programvare du ville ha brukt under produksjon og postproduksjon av produktet du laget i oppgave 1.

Her må du også forklare hvilke filformater som hører til det utstyret og de ulike programvarene du har brukt, og hvordan du ville ha klargjort det endelige produktet ditt for publisering i kanalen du har valgt.

Vedlegg 1

Lærer vi mer med blyant?

Det er en sterk sammenheng mellom tanke og motorikk når vi skriver for hånd.

Mister vi noe når vi skriver på tastatur i stedet?

- Lesing og skriving er prosesser der vi bruker flere sanser. Når vi skriver for hånd, får hjernen tilbakemelding gjennom bevegelsen vi gjør, og følelsen av å ta i blyant og papir.

– Denne tilbakemeldingen skiller seg vesentlig fra den vi får når vi skriver på og føler tastene på et tastatur, sier førsteamanuensis Anne Mangen ved Lesesenteret ved Universitetet i Stavanger.

Sansemotorikk og læring

Sammen med nevrofysiolog Jean-Luc Velay fra Universitetet i Marseille har Mangen sett på forskning som mer enn antyder at forskjellene har betydning.

Et eksperiment utført av forskningsgruppa til Velay viser at det er andre områder i hjernen som aktiveres når vi ser bokstaver vi har lært å skrive for hånd, enn når vi ser bokstaver vi har lært å skrive på tastatur.

Bevegelsen man investerer når man skriver for hånd, etterlater et motorisk minne i et område i hjernen som er knyttet til sanse-motorikk. Dette er til hjelp når vi skal gjenkjenne bokstavene.

– Det tyder på en sammenheng mellom lesing og skriving, og det tyder på at sansemotorikken kan være en støtte i lesingen, forteller Mangen.

Andre eksperimenter viser at det skjer en sterkere aktivering av det såkalte Brocas-området i hjernen når vi får lest opp verb som viser til en aktiv fysisk handling, enn når vi får lest opp abstrakte verb eller verb som beskriver stillstand.

– Det samme skjer når du ser noen gjøre noe. Du må ikke gjøre noe fysisk selv. Det holder å høre om eller se aktiviteten. Det kan til og med være nok å se et velkjent redskap som du forbinder med en bestemt fysisk aktivitet, sier Mangen.

– En annen ting er tiden. Det tar lengre tid å skrive for hånd enn med tastatur. Dette tidsaspektet kan ha betydning for læreprosessen, forklarer hun.

Haptikk er læren om berøring og om kommunikasjon ved berøring, særlig hvordan vi bruker hender og fingrer når vi utforsker omgivelsene, og hvordan vi bruker følesansen når vi håndterer redskaper og objekter i omverdenen.

Haptikken innbefatter både det vi sanser når vi forholder oss passive til tingene, og det vi sanser når vi beveger oss og handler.

Manglende fokus

– Det er forsket mye på haptikk i forbindelse med dataspill, der man for eksempel har vibrerende håndkontroller. I opplæringen av tannleger bruker man virtuelle bor med lyd og vibrasjon, sier Mangen og fortsetter:

– Haptikk er lite problematisert innenfor de humanistiske fagene, også når det gjelder lesing og skriving. Innenfor pedagogikken er det liten interesse for lesingens og skrivingens ergonomi, og for hva den har å si for læreprosessen.

I et eksperiment skulle to grupper med voksne lære seg å skrive et for dem helt ukjent alfabet bestående av cirka tjue bokstaver. En gruppe lærte å skrive det for hånd, mens den andre brukte tastatur.

Etter tre og seks uker ble gruppene testet i hvor godt de husket bokstavene, og i hvor raske de var til å skille rettvendte fra speilvendte bokstaver. I alle tilfellene kom de som hadde lært alfabetet ved å skrive for hånd, best ut.

Ved MR-skanning av hjernen så man igjen at Brocas-området var aktivert hos dem som hadde brukt håndskrift i innlæringen. Hos dem som hadde lært det via tastatur, var det svak eller ingen aktivisering av dette området, forteller forskeren.

– Det sansemotoriske er tatt i bruk innenfor begynneropplæring og i spesialpedagogikk rettet mot lesevansker, men at det sansemotoriske og det å skrive for hånd kan ha betydning for læreprosessen utover selve innlæringen, er det liten oppmerksomhet rundt og forståelse for, hevder hun.

Mangen viser til den pedagogiske skriveforskningen. Der har man gått fra en kognitiv tilnærming til å snakke om kontekstuelle, sosiale og kulturelle forhold.

Hun mener at når tilnærmingen blir så ensidig rettet mot kontekstuelle forhold, innebærer det at man overser de individuelle psykologiske, fysiologiske, sansemotoriske og fenomenologiske forholdene.

Tverrvitenskapelig samarbeid

Også innenfor psykologien er det blitt mer oppmerksomhet mot å ikke bare forholde seg til det mentale, men å se persepsjon, sansing og sansemotorisk handling i sammenheng.

– Vi er kropp som er innrettet mot å samhandle om å utforske omgivelsene. Som levende vesener er vi innrettet mot en omverden som består av fysiske objekter som vi opplever at skal brukes til noe.

– Dette kan være en bok, et tastatur eller en penn. Vi tar dem i bruk med kroppen vår for å utføre bestemte handlinger, sier Mangen.

Som medieviter og leseforsker er Mangen en fremmed fugl innenfor dette forskningsfeltet.

– Vi kombinerer veldig ulike disipliner. Velay har gjort noen spennende forsøk med forskjeller på håndskrivning og skrivning på tastatur ut ifra et nevrofysiologisk perspektiv.

– Selv er jeg opptatt av hvordan vi som mennesker med en hjerne og en kropp opplever skriveprosesser med ulike teknologier på forskjellige måter, og hvordan grensesnittet til de ulike teknologiene innvirker på opplevelsen, sier hun.

Kjelde/kilde : [HYPERLINK "mailto:trond.e.toft@uis.no"](mailto:trond.e.toft@uis.no) *rond Egil Toft, SENIORRÅDGIVER I KOMMUNIKASJON - Universitetet i Stavanger* (<https://forskning.no/informasjontechnologi-skole-og-utdanning-partner/laerer-vi-mer-med-blyant/820859>)

Referanse: Mangen & Velay: [Digitizing literacy: reflections on the haptics of writing](#), *Advances in Haptics*, Book edited by: Mehrdad Hosseini Zadeh, ISBN: 978-953-307-093-3, Publisher: INTECH, Publishing date: April 2010.

Vedlegg 2

Ikke grunn til bekymring over nettbrett i skolen

Rapporten om nettbrett i Bærumsskolen viser at digitale verktøy har mange fordeler. **Elever på Jong skole i Bærum bruker nettbrett som hovedverktøy på skolen.**

Målet med å gi nettbrett til 6 000 elever på 15 grunnskoler i Bærum var å øke elevens utbytte av skolegangen. Siden i høst har tre forskere hatt som fulltidsjobb å undersøke hvordan det å innføre nettbrett på skolen har virket.

Rapporten viser blant annet at nettbrettene i variende grad ble brukt på en hensiktsmessig måte som godt læringsverktøy.

Samtidig er både skoleledere, lærere og elever enige om at læringen er mer effektiv og at de samarbeider mer nå enn før nettbrettets tid.

– Guttene gjør det jo bra i 5. trinn ifølge undersøkelsen, og det er jo et punkt vi har lett etter i skole-Norge, sier Anne Lene W. Hojem (H), som leder utvalget for barn og unge i Bærum.

– Voksne ville ikke funnet oss i å skrive alt med blyant

Et mål da Bærum startet forsøket med nettbrett i skolen, var at undervisningen skulle bli bedre tilpasset hver enkelt elev.

– Det er lettere å tilrettelegge undervisningen for barn med dysleksi, for eksempel. Der gir hjelpemidler på nettbrettet langt bedre muligheter for elevene til å vise hva de faktisk kan.

Det at alle ungene på skolen får akkurat samme type nettbrett bidrar også til sosial utjevning, sier Siv Herikstad. For foreldre som ikke kan norsk godt hjelper det at morsmålslærer gir ukeplan og annen informasjon på en lydfil.

– Det er jo også et poeng å gi elevene tidsriktig tilgang på informasjon. De skal lære viktig kildekritikk. Dessuten, alle vi voksne ville jo ikke funnet oss i å skrive alt med blyant.

Vi la også merke til at bruken av nettbrett tidvis kunne være en kilde til distraksjon for enkelte elever i noen av timene. Vi observerte elever som surfet på nettet skjult for læreren, spilte på nettbrettet eller var innom sosiale media.

FRA RAPPORTEN OM DIGITAL SKOLEHVERDAG

De tre forskerne har sittet i klasserom i Bærum og blant annet fulgt med på hvor mye elevene blir distraheret av å være på nett.

På barnetrinnet har nettbrettene et filter som gjør at ungene ikke kan gå på nettet.

– På ungdomstrinnet vurderer vi dette, sammen med elevene og foreldrene. Men vi ønsker jo at de skal lære seg å håndtere det å arbeide samtidig som de har tilgang til for eksempel sosiale medier.

– Hva er foreldre bekymret over?

– De er redde for distraksjon, for håndskrift, for sittestilling. Læreren sier at elever både skal ha en funksjonell håndskrift og at de skal være trygge på tastatur.

Strek i laget

Dessuten håper lærerne at de er så gode at det er mer fristende å følge undervisningen enn å henge seg til andre nettfriatelser. Lærerne må stadig i opplæring selv. Ingen er ferdiglært, sier kommunalsjefen i Bærum.

– Noen ble raskt eminente. Andre må lære av hverandre. Det er strekk i laget, sier Siv Herikstad.

Rådmannen i Bærum har bestilt rapporten på vegne av politikerne. Anne Lene Hojem (H) er leder for utvalget for barn og unge i Bærum, og hun sier at de 6. juni bestemmer om forsøket med å gi nettbrett til elevene skal utvides.

– Vi skal se om vi skal utvide forsøket. Vi skal fortsette forskningen. Vi skal vite hva vi gjør.

Kjelde/kilde: <https://www.nrk.no/osloogviken/ikke-grunn-til-bekymring-over-nettbrett-i-skolen-1.13514028>

www.vigoiks.no/eksamen